

معاونت آموزشی – مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

فرم طرح درس

نام درس: اصول اپیدمیولوژی	رشته تحصیلی: بهداشت محیط ۹۲	مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی	محل برگزاری: دانشکده بهداشت
---------------------------	-----------------------------	---------------------------------	-----------------------------

هدف کلی درس: آشنا شدن دانشجو با اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی و اپیدمیولوژی بیماری های شایع

منابع اصلی درس:

درسنامه جامع بهداشت عمومی، انتشارات ارجمند
 اپیدمیولوژی گوردیس، انتشارات گپ
 اپیدمیولوژی بیماری های شایع در ایران، انتشارات خسروی
 دستورالعمل کنترل و پیشگیری از بیماری های وزارت بهداشت
 سایت های اینترنتی معتبر در زمینه اپیدمیولوژی بیماری ها

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه:	طبقه هر حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۱	۱ - تعریف و تاریخچه اپیدمیولوژی ۲ - اهداف و کاربرد دانش اپیدمیولوژی	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - تاریخچه اپیدمیولوژی را بشناسد و بیان کند. ۲ - اپیدمیولوژی را تعریف نماید. ۳ - اهداف اپیدمیولوژی را توضیح دهد.	دانش	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه	کوییز جلسه آینده	کوییز جلسه آینده
۲	۱ - تعریف سلامتی و بیماری ۲ - سیر طبیعی بیماری ۳ - سطوح پیشگیری	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - سلامتی و بیماری تعریف نماید ۲ - طیف سلامتی و بیماری فهرست کند ۳ - سیر طبیعی بیماری و مراحل آن را تعریف	دانش	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه	کوییز جلسه آینده	کوییز جلسه آینده

						نماید. ۴ - سطوح پیشگیری و مراحل آن را تعریف نماید.		
کوییز جلسه آینده	دانشجو باید مثال هایی در زمینه انواع مدل های اپیدمیولوژیک در مورد یک بیماری به دلخواه ارائه نماید	۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مهمترین مدل های اکولوژیک بیماری ها را نام ببرد ۲ - خصوصیات هر سه مدل (مثلث، چرخ، شبکه علیت) را شناسایی کند ۳ - نقاط قوت و ضعف هر مدل را نام ببرد. ۴ - عوامل موثر در ایجاد بیماری را نام ببرد.	۱ - مفاهیم و مدل های اپیدمیولوژیک	۳
کوییز جلسه آینده		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مفاهیم مربوط به همه گیر شناسی بیماری های واگیر و غیر واگیر (اعم از: عفونت، بیماری عفونی، عفونت های بیمارستانی، ایمنسازی و...) را تعریف نماید.	۱ - اصطلاحات و مفاهیم رایج در اپیدمیولوژی	۴
کوییز جلسه آینده	چند مثال از اندازه گیری شاخص های خدمات بهداشتی درمانی ارائه نماید				دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - تاریخچه ای از مهمترین اپیدمی های تاریخ را بداند ۲ - اهمیت بررسی اپیدمی ها را شناسایی کند ۳ - انواع همه گیری (تک منبعی، پیشرونده) را تعریف کند. ۴ - مهمترین اندازه گیری ها در اپیدمیولوژی (ابتلا، میرایی، ناتوانی، موالید) را بداند ۵ - مفهوم نسبت، تناسب و میزان را بداند. ۶ - بروز و شیوع را تعریف کند ۷ - کاربرد میزان های خام، اختصاصی و استاندارد شده را بداند.	۱ - الگو های همه گیری و انواع همه گیری ۲ - اندازه ها و اندازه گیری ها در اپیدمیولوژی	۵
کوییز جلسه آینده		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - شیوه های مختلف طبقه بندی مطالعات را	۱ - روش های مطالعه در علوم پیرامون سلامت	۶

			اسلاید های کلاسی			بداند ۲ - معیارهای انتخاب روش مطالعه را تعریف کند ۳ - مهمترین و رایجترین انواع مطالعات را نام ببرد ۴ - اپیدمیولوژی توصیفی و مولفه های آن را نام ببرد ۵ - اپیدمیولوژی توصیفی را براساس شخص، مکان و زمان نام ببرد.	و پزشکی ۲ - طبقه بندی و معیار های انتخاب روش مطالعه ۳ - اپیدمیولوژی (مطالعات) توصیفی	
۷	انواع مطالعات توصیفی ۱ - گزارش مورد ۲ - بررسی موارد ۳ - مطالعه مقطعی ۴ - استفاده از داده های موجود	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مطالعه گزارش مورد را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۲ - مطالعه بررسی موارد را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۳ - مطالعه مقطعی را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۴ - مطالعه استفاده از داده های موجود را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد	دانش	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه	کوییز جلسه آینده	
۸	انواع مطالعات تحلیلی ۱ - مطالعه اکولوژیک ۲ - مورد-شاهدی ۳ - همگروهی ۴ - انواع مطالعات مداخله ای ۵ - انواع کارآزمایی ها	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مطالعه اکولوژیک را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۲ - مطالعه مورد-شاهدی را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۳ - مطالعه همگروهی را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد ۴ - مطالعات مداخله ای را تعریف نموده و کاربرد آن را شرح دهد	دانش	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه	کوییز جلسه آینده	
۹	تعریف عوامل محیطی موثر در بروز بیماری ها	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - مدل های اکولوژیک بیماری ها را تعریف نماید ۲ - انواع عوامل محیطی ایجاد کننده سلامتی را	دانش	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	۹۰ دقیقه	کوییز جلسه آینده	

			کلاسی			توضیح دهد. ۳ - عوامل زنده محیطی را تعریف کرده و برای هر کدام مثالی بزند ۴ - عوامل شیمیایی و فیزیکی محیطی موثر بر سلامتی را تعریف کند و چند مثال بزند ۵ - عوامل اجتماعی ایجاد کننده سلامتی را تعریف کرده و برای آن چند مثال بزند ۶ - نقش اپیدمیولوژی و برنامه مراقبت را در پیشگیری و کنترل از بیماری ها توضیح دهد.	۲ - کاربرد اپیدمیولوژی در کنترل بیماری ها	
کوییز جلسه آینده		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های " دیفتری، سل و آنفلوآنزا " را بداند.	اپیدمیولوژی بیماری های: منتشره از راه هوا (دیفتری، سل و آنفلوآنزا)	۱۰
کوییز جلسه آینده					دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های " تیفوئید، شیگلوز، وبا، بوتولسم " را بداند.	اپیدمیولوژی بیماری های منتشره از راه دستگاه گوارش (تیفوئید، شیگلوز، وبا، بوتولسم)	۱۱
کوییز جلسه آینده		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های " تب مالت، هاری و CCHF " را بداند.	اپیدمیولوژی بیماری های مشترک بین انسان و دام (تب مالت، هاری و CCHF)	۱۲
کوییز جلسه آینده		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های مالاریا و لیشمانیوز را بداند	اپیدمیولوژی بیماری های ناقل دار (مالاریا، لیشمانیوز)	۱۳
کوییز جلسه آینده		۹۰ دقیقه	دیتا پروژکتور جهت نمایش اسلاید های کلاسی	سخنرانی و پرسش و پاسخ		دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: ۱ - تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی	اپیدمیولوژی بیماری های منتقله از طریق خاک (انکیلوستومیازیس،	۱۴

			اسلاید های کلاسی			توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های انکیلوستومیازیس، آسکاریازیس را بداند	آسکاریازیس)	
امتحان پایان ترم		۹۰ دقیقه			دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های ایدز و هپاتیت های ویروسی را بداند	اپیدمیولوژی بیماری های مقاربتی (ایدز، هپاتیت های ویروسی)	۱۵
امتحان پایان ترم		۹۰ دقیقه			دانش	دانشجو در پایان کلاس درس باید بتواند: تعریف و اهمیت بهداشتی، اپیدمیولوژی توصیفی، راه های پیشگیری و کنترل بیماری های قلبی- عروقی، دیابت، سوانح و حوادث و سرطان ها را بداند	اپیدمیولوژی بیماری های غیر واگیر شایع	۱۶